

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage-II 2023

Technische vragen van:

- Fractie PVV: vraag 69 t/m 75
- Fractie PvdA: vraag 76 t/m 83
- Fractie BBB: vraag 84 t/m 103
- Fractie 50PLUS: vraag 104 t/m 116

Nagekomen technische vragen fractie PVV

Vraag 69

Blz. 4 van het statenvoorstel: welke precies zijn de ontwikkelingen en onzekerheden die nog niet zijn aangepast, en (per item) waarom?

Antwoord 69

In de Bestuursrapportage is per begrotingsprogramma een opsomming opgenomen voor wat betreft ontwikkelingen en onzekerheden. Daar waar aan de orde is per onderwerp aangegeven wat hiervan de oorzaak is en wat mogelijke gevolgen zijn. Een vijftal concrete voorbeelden:

1. Vaarwegen: in verband met de bestuurswisseling bij Waterschap Brabantse Delta wordt hun desbetreffende Kadernota in november 2023 opgesteld. Dit kan leiden tot aanpassingen in de uitgavenplanning met betrekking tot het onderhoud op provinciale vaarwegen bij de slotwijziging (programma 3);
2. I.v.m. afhankelijkheid derden geldt voor subsidiebeschikkingen m.b.t. MKB, Innovatiecoalities, campussen, Talentontwikkeling en DataEconomie dat het onzeker is of (alle) subsidiebeschikkingen nog in 2023 gerealiseerd kunnen worden of dat deze doorschuiven naar begin 2024 (programma 5);
3. Verwerking van de Levensfaseregeling (totaalpakket maatregelen uit 2017) en de inzet voor afspraken met de bonden over persoonlijke ontwikkeling, Arbo en waarden in het Organisatiekostenbudget vindt plaats op basis van de realisatie en werkelijke inzet. Bij de Slotwijziging zal een bijstelling plaatsvinden op basis van de lasten op dat moment (onderdeel Bedrijfsvoering);
4. GCC; Ontwikkelingen rondom GCC zijn op dit moment nog onzeker. Dit jaar wordt hier meer duidelijkheid over verwacht. Bij de slotwijziging zullen wij de begroting hiertoe aanpassen (programma 5);
5. Europese Programma's/MIT; M.b.t. Europese programma's en MIT gaan we v.w.b. cofinanciering (Europese) programma's uit van de subsidieplafonds van de opengestelde regelingen. De daadwerkelijke (beschikkingen van deze) projecten kunnen natuurlijk lager uitvallen of later plaatsvinden ook hierbij zijn we afhankelijk van derden (programma 5).

Voor een uitputtend overzicht verwijzen we u naar de kopjes 'ontwikkelingen/onzekerheden' in de Bestuursrapportage zelf (zie pagina's 12, 16, 25, 39 t/m 40, 48, 53 t/m 54, 61, 67, 73, 78 en 83).

Programma 1 Bestuur en veiligheid

Vraag 70

Waarom valt Outcomes fund onder bestuur & veiligheid en niet onder cultuur?

Antwoord 70

Het Brabant Outcomes Fund (BOF) valt onder bestuur & veiligheid omdat het onderdeel uitmaakt van

het thema brede welvaart en de daarmee samenhangende uitvoeringsagenda. Deze is gepositioneerd binnen het programmaonderdeel bestuur en veiligheid, mede gezien vanuit het feit dat werken aan brede welvaart vraagt om het bouwen en uitbouwen van samenwerking tussen Brabantse partners zoals o.a. VBG en BrabantStad.

Vraag 71

Wat heeft BOF 1 en 2 tot nu toe concreet gekost en wat heeft het concreet opgeleverd? Graag per jaar.

Antwoord 71

De totale kosten voor BOF 1 bedroegen 1.145.895, - Bestaande uit de volgende elementen per jaar:

BOF 1		
2017	Marktonderzoek Betekenisvol Brabant	€ 18.000,00
2018	Inhuur projectleider	€ 84.600,00
12-11-2018	Advies inzake opzetten resultaatcontracten	€ 140.600,00
22-10-2019	Begeleiding impactmeten (2 ondernemers)	€ 22.150,00
4-9-2019	Begeleiding impactmeten (2 ondernemers)	€ 46.825,00
	Totaal uitgekeerde resultaatfinanciering 4 ondernemers:	
25-7-2019	Refugee Team	€ 221.606,00
25-7-2019	Ctalents - besluitsubsidie vaststelling	€ 306.314,00
25-7-2019	Fladderfarm - besluitsubsidie vaststelling	€ 85.800,00
25-7-2019	Sarban	€ 220.000,00
	Totaal	€ 1.145.895,00

De behaalde resultaten van BOF1 worden eind dit jaar opgeleverd. Dan hebben alle vier de ondernemers hun businessplannen via BOF1 afgerond. De resultaten zullen met u Staten worden gedeeld.

De totale kosten voor BOF 2 bedroegen 522.000, - Bestaande uit de volgende elementen per jaar:

BOF 2		
1-4-2020	Marktonderzoek Brabant in Balans	€ 16.800,00
1-4-2020	Haalbaarheidsonderzoek	€ 50.000,00
9-12-2020	Financiële businesscase en opzet governancestructuur	€ 50.000,00
11-6-2020	Borgen meetbaarheidsaspecten	€ 10.800,00
12-6-2020	Valideren businesscase	€ 30.000,00
2-6-2021	Funding, monitoring en closing	€ 60.000,00
3-8-2021	Begeleiding Europese aanbesteding fondsmanager	€ 54.600,00
23-3-2022	Gunningsbesluit fondsmanager	€ 200.000,00
16-6-2022	Inhuur projectleider	€ 49.800,00
	Totaal	€ 522.000,00

Helaas is het voor BOF2 niet gelukt om live te gaan en resultaten te boeken. De meeste potentiële investeerders geven aan dat het risico van investeringen in dit type bedrijven te groot is en het rendement dat er tegenover staat te laag. Daarnaast wordt ook aangegeven dat het niet binnen hun mandaat past. Vooral banken, verzekeraars en pensioenfondsen werken met zeer strakke kaders, die niet passend zijn voor een breed maatschappelijk en innovatief fonds. Een ander naar voren gebracht argument is dat ons doelgebied te klein is. Voor grote partijen, waar wij ons op hebben gericht is het werkgebied van Noord-Brabant te klein.

Programma 6 Energie

Vraag 72

Blz. 10 van het Statenvoorstel: "Doordat het advies ook de uitvoering van het werk beslaat..." --> wat wordt hier precies mee bedoeld en wat is concreet de afbakening van de 'adviestrajecten'. Graag een lijst met de trajecten. Wat is de rol/rollen van de provincie in deze trajecten?

Antwoord 72

De provincie geeft uitvoering aan de [Regeling specifieke uitkering ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed](#). Door middel van Europese aanbesteding is de uitvoering uitbesteed aan adviesbureaus met expertise op het gebied van verduurzaming van vastgoed. De rol van de provincie is om toe te zien dat de gestelde doelen uit de aanbesteding behaald worden.

De adviesbureaus ontzorgen en begeleiden eigenaren van de kleine maatschappelijk vastgoed tot het moment van het al dan niet laten uitvoeren van maatregelen om hun vastgoed te verduurzamen. Als uiteindelijk resultaat krijgt de vastgoedeigenaar een plan van aanpak met daarin een onafhankelijk duurzaamheids-, financierings- en aanbestedingsadvies.

Inmiddels hebben wij in augustus de eerste tranche van afgeronde adviestrajecten ontvangen. Dit zijn er in totaal 52. Wij verwachten voor het einde van dit jaar een tweede tranche van afgeronde adviestrajecten te ontvangen. Veel gebouwen zitten nu midden in het adviestraject. Het gaat onder andere om gebouwen van sportverenigingen, buurthuizen, kerken, gezondheidszorg en monumenten.

Bedrijfsvoering

Vraag 73

Blz. 15 van het statenvoorstel: 'omzetten inv. kredieten ICT' (Capex -> Opex). "Om die reden vindt toevoeging aan het programmabudget plaats". Aan welk programmabudget komen deze ICT-budgetten dan ten goede? Waarom is dit geen onderdeel van het OKB?

Waaruit bestaat precies het OKB, welke kosten worden daaruit gedekt?

Antwoord 73

Antwoord volgt.

Antwoord volgt

Vraag 74

Blz. 16 van het statenvoorstel: waarop heeft de -21.34 fte betrekking in tabel 1, en waarom wordt die bijgeplust in tabel 2 bij incidentele capaciteit?

Antwoord 74

Het minusteken betreft een weergavefout. Het betreft het toevoegen van capaciteit voor het realiseren van de taken vanuit de speciale uitkering Klimaat en Energie vanuit de betreffende rijksmiddelen. Zie ook PS besluit 38/23 B.

Investeringschema (bijlage 2)

Vraag 75

Zijn de leningen aan Lightyear vanaf 2023 nieuwe leningen of heeft dit betrekking op de situatie van vóór de doorstart? Graag ontvangen wij alle stukken van deze leningen.

Antwoord 75

De bedragen die vermeld staan bij “Lening Brab. Scale Ups (INV-NL) Lightyear vanaf 2023 betreffen de gekapitaliseerde (=bijgeschreven) rente op de oorspronkelijk verstrekte lening van de provincie aan Invest-NL van € 7,5 miljoen in 2022. Het betreft hier geen nieuwe leningen. Daardoor wordt het niet noodzakelijk geacht om documenten die bij jaarstukken reeds beschikbaar zijn gesteld, nogmaals te verstrekken.

Nagekomen technische vragen fractie PvdA

Programma 2 Ruimte en wonen

Vraag 76

Er zijn in de afgelopen jaren in de provincie vele flexwoningen gebouwd. Daarnaast had de provincie, net als in het huidige bestuursakkoord, de ambitie om zelfstandig ook te zorgen voor flexwoningen. Klopt het dat de inzet daartoe niet terug te vinden is in de begroting voor 2024 en zo ja, waarom niet?

Antwoord 76

Er zijn inderdaad ambities m.b.t. flexwoningen zoals te lezen is in de inleiding van begrotingshoofdstuk 02 Ruimte en Wonen. Vooralsnog zijn er in 2024 echter nog geen middelen beschikbaar om concrete prestaties m.b.t. flexwoningen te kunnen benoemen in de begroting 2024. In het Bestuursakkoord 2023-2027 zijn ambities m.b.t. flexwoningen voor deze bestuursperiode benoemd. Op basis van uitwerking van het nieuwe bestuursakkoord en de (financiële) keuzes die bij de Perspectiefnota worden gemaakt zal bij het eerst daaropvolgende S&V moment de begroting worden aangepast.

Programma 3 Water en bodem

Vraag 77

Bij de samenwerkingsovereenkomst realisatie heropening Roode-Vaart – waarbij de gemeente Moerdijk en de provincie Noord-Brabant risicodragende partijen zijn – speelt een juridisch geschil tussen de gemeente Moerdijk en de bouwcombinatie. Daarnaast is er een geactualiseerde kostenraming. Eind 2023 meer zicht op de financiële impact van deze ontwikkelingen.

Vraag 77a: Heeft u in beeld of er nog bijzonderheden of risico's zijn waarmee nog rekening moet worden gehouden?

Antwoord 77 a

Met betrekking tot het juridisch geschil vindt er nog een behandeling door de Raad van Arbitrage voor Bouwgeschillen plaats. Op basis van de uitspraak kan worden beoordeeld welke gevolgen dit heeft voor de provincie Noord-Brabant. Met betrekking tot de kostenraming is een risicofactor inflatie van toepassing.

Vraag 77b: Heeft u de kostenraming gebaseerd op middelen of een eenheidstarief?

Antwoord 77 b

Het betreft een bedrijfseconomische kostenraming. De kostenraming is deterministisch opgesteld volgens de Standaard Systematiek Kostenramingen 2018 (SSK-versie 2018) van het CROW.

Vraag 77c: Heeft u in de begroting rekening gehouden met de nog komende financiële impact eind van dit jaar?

Antwoord 77 c

Binnen de middelen voor de Zuidwestelijke Delta van het Regionaal Water en Bodemprogramma 2022-2027 is dekking voor een financiële impact. Op basis van de uitspraak van de Raad van Arbitrage voor Bouwgeschillen is een beoordeling nodig of de beschikbare middelen voldoende zijn.

Programma 4 Natuur en milieu

Vraag 78

p.43 Realisatie faunapassages; Worden de faunapassages die aangelegd worden als onderdeel van nieuwe infrastructurele projecten (of bij grootschalig onderhoud/ herinrichting van infrastructuur) bekostigd uit het budget van Natuur of van Mobiliteit?

Antwoord 78

Uitgangspunt is dat de aanleg van faunapassages tot de (financiële) verantwoordelijkheid van de betreffende wegbeheerder behoort. In de afgelopen bestuursperiode was afgesproken om het budget voor faunapassages in de eigen provinciale infrastructuur voor de helft ook uit natuurmiddelen te financieren. Voor faunapassages bij infrastructuur van gemeenten en waterschappen is er een stimuleringsregeling van jaarlijks € 250.000 beschikbaar uit natuurmiddelen. In de afgelopen bestuursperiode waren daar incidenteel extra natuurmiddelen voor beschikbaar.

Vraag 79

p.45 Bossen aanleggen en revitaliseren; is de beoogde CO2-reductie a.g.v. nieuw aangelegd bos en revitalisering van bestaande bossen gekwantificeerd? Zo niet, is het wel mogelijk?

Antwoord 79

In het kader van het NPLG en het Klimaatakkoord berekent het rijk CO2-opslag van nieuw bos en bosrevitalisatie. Dit zijn grofmazige berekeningen op basis van generieke factsheets over bostypen en beheer van de WUR. Deze factsheets worden de aankomende jaren verfijnd naar bostypen en de laatste wetenschappelijke inzichten.

NDA

Vraag 80

p.46 Indicator "Biodiversiteit beschermd"; Heeft de indicator betrekking op Noord-Brabant op of de landelijke stand van de populaties?

Antwoord 80

De indicator heeft betrekking op Noord-Brabant.

Programma 7 Landbouw en voedsel

Vraag 81

P.80 waarom is de indicator "Areaal landbouwgrond (ha) met een positieve bijdrage aan de kwantiteit en de kwaliteit van het bodemsysteem" niet opnieuw opgenomen in de indicatoren – deze indicator stond wel in de Jaarstukken 2022 (PS05/23).

Antwoord 81

Deze zogenaamde outcome indicator beoogde inzicht te geven in het areaal waar wij via projecten bijdragen aan het bodemsysteem. In de betreffende projecten hebben we vooral zicht op de deelname van het aantal boeren (bijvoorbeeld de Biodiversiteitsmonitor Melkveehouderij, BodemUp en Brabant Bemest Beter). We maakten daarbij vervolgens een inschatting van de oppervlakte die het daarbij betrof. Inmiddels denken we dat die inschattingen onvoldoende accuraat zijn. Niet alleen is het areaal van de deelnemende boeren niet altijd bekend, ook zijn er velen die aan meerdere trajecten deelnemen. We voeren niet alle trajecten zelf uit, waarmee het onderscheid moeilijk te maken is, rekening houdend met de AVG. Daarom zijn wij voornemens in de nog op te stellen uitvoeringsagenda Landbouw en Voedsel 2024-2027 en de perspectiefnota tot een nieuwe indicator te komen om hier betekenisvol de staten over te informeren.

Programma 8 Basisinfrastructuur mobiliteit

Vraag 82

U schrijft dat de (structurele) doorwerking van hoge indexatie van OV-concessies en ontwikkelingen rondom Ov-studentenkaart invloed kunnen hebben op de financiën van het OV. Wat is de (financiële) omvang van deze ontwikkelingen?

Antwoord 82

De financiële consequentie van een hoge indexatie van OV-concessies wordt veroorzaakt door het feit dat de concessies op basis van landelijke afspraken geïndexeerd worden tegen de actuele Landelijke Bijdrage Index (LBI) en de budgetten op de provinciale begroting tegen de gemiddelde CBS-index van de afgelopen 4 jaar. Daardoor is in 2022 een gat ontstaan van € 6 mln. per jaar dat structureel doorwerkt. De Staten zijn hierover [geïnformeerd](#). In Burap-II 2023 wordt expliciet instemming gevraagd voor een voorstel voor het jaar 2023 (zie voorstel 1i in het Statenvoorstel). In de Begroting 2024 is een voorstel voor het jaar 2024 opgenomen (zie voorstel 2a in het Statenvoorstel), zoals reeds aangekondigd in het Bestuursakkoord 2023-2027 om extra middelen beschikbaar te stellen ter overbrugging van dit knelpunt. De structurele dekking is verdere uitwerking van het bestuursakkoord.

Overigens kan ook in 2023 en verder de LBI verschillen van de provinciale indexatie.

De ontwikkelingen rondom de Ov-studentenkaart hebben te maken met 1) de lagere studentenaantallen in het OV en 2) het peilmoment als basis voor de nieuwe afspraken over de verdeling. De gesprekken hierover lopen nog, maar we houden rekening met € 3 mln. per jaar (ook structureel) maar in het slechtste geval kunnen de ramingen ook wel eens richting de 10 mln. per jaar gaan.

Programma 10 Cultuur, Sport, Erfgoed en Vrije Tijd

Vraag 83

Brabant C, ondersteuning projecten van (inter) nationaal niveau: in 2024 besluit over een vervolg. Kunt u aangeven over welke projecten u het heeft als er gesproken wordt over ondersteuning van internationale projecten?

Antwoord 83

De projecten van internationaal belang worden ondersteund vanuit de Subsidieregeling Hedendaagse Cultuur Provincie Noord-Brabant paragraaf 11 en 12. Deze paragrafen worden in mandaat uitgevoerd door Brabant C, op de site van Brabant C kunt onder [internationaal project](#) kennisnemen van deze projecten.

Nagekomen vragen fractie BBB

Programma 5 Economie, kennis en talentenontwikkeling

Vraag 84

Op pagina 41 geeft u aan: “De groei van inflatie - weliswaar lager dan verleden jaar - en de stijgende prijzen van consumptiegoederen raken Brabantse burgers direct in de portemonnee.

Het is dan ook niet vreemd dat na twee jaar van hoge economische groei deze nu wat afzwakt. Het is dus zaak om vast te houden aan de doelen en ambities die we gesteld hebben in het Beleidskader Economie en koers te houden richting 2030.”

Terwijl de Brabantse burgers in hun portemonnee worden geraakt en juist daarom nu urgentere vraagstukken voorliggen geeft het college aan dat het zaak is om vast te houden aan dezelfde doelen en ambities als eerder opgesteld

Op welke wijze hebben de inflatie en de andere problemen de burgers in hun portemonnee geraakt? Gelieve dit met per inkomensgroep (laag/midden/hoog) en cijfers te onderbouwen betreffende

- Consumptiegoederen (c.q., boodschappen)
- Energieprijzen
- Koopkracht
- Gezondheid
- Stressniveau

Antwoord 84

Met het Beleidskader Economie hebben we koers gezet richting 2030 en de ambitie uitgesproken om de internationaal concurrerende, duurzame en innovatieve economie verder te versterken. Bovendien een veerkrachtige regionale economie, die in staat is om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen, conjuncturele schommelingen kan opvangen en die mee kan ademen met maatschappelijke behoeften en voorkeuren van consumenten. Onze uitvoering is erop gericht om deze ambities te bereiken. Dat staat, derhalve juist in de huidige context, overheid om koers te houden.

Voor de koopkrachtontwikkelingen per inkomensgroep verwijzen we u graag naar de Koopkrachtplaatjes van het Rijk die doorgaans rondom de Miljoenennota worden gemaakt in de Macro Economische Verkenning (zie analyse CPB). Daarin worden de geschetste ontwikkelingen meegenomen. Binnen het sociaaleconomische domein zijn het vooral gemeenten en het Rijk die directe invloed uit kunnen oefenen op de portemonnee van de Brabander.

Vraag 85

Op pagina 41 geeft het college aan dit via een vijftal uitvoeringsagenda's te willen doen. Daar hebben wij een aantal vragen over.

- a) Ruimtelijk-economische structuurversterking.

Vraag 85a

Welke afwegingskaders (normen) worden toegepast?

Vraag 85b

Wat zijn de inzichten betreffende deze ruimtelijk-economische versterking?

- b) DataEconomie. Door meer focus op data-economie te leggen, komen we al snel uit op spreadsheetbeleid (enkel beleid maken en voeren op data). Een datadriven beleid leidt al snel naar een beleid zonder of met een zeer geringe menselijke maat.

Vraag 85c

Als BBB vinden we de menselijke maat belangrijk. Met de menselijke maat bedoelen we hierbij: wat betekent dit beleid nou voor de individu, voor gemiddelde Brabander. Iets wat op papier (data) heel mooi past, kan qua impact op het leven van een persoon niet altijd positief uitpakken of mogelijk zijn. Op welke manier wordt heier rekening mee gehouden?

Vraag 85d

Hoe worden uitzonderingsgevallen beoordeeld?

Vraag 85 e

Waarom is deze factor niet meegenomen in de bestuursrapportage en kan deze alsnog worden aangereikt?

Antwoord 85 a t/m e

In de Uitvoeringsagenda 'Versterken campussen, stedelijke innovatiedistricten, fieldlabs & hybride leeromgevingen 2021-2023' focussen we ons op fysieke gebieden waar onze ecosystemen zichtbaar worden en geworteld raken, zoals campussen en stedelijke innovatiedistricten. Soms is het voor de versterking van een ecosysteem immers nodig dat bedrijven, kennisinstellingen en werknemers zich in elkaars buurt vestigen, faciliteiten delen, onderwijs genieten en samenwerken. Die fysieke locatie vormen daarom ook brandpunten en broedplaatsen voor ondernemerschap, innovatie en onderwijs. Met de agenda werken we aan de (door)ontwikkeling van fieldlabs en hybride leeromgevingen, die zo veel als mogelijk op de campussen en binnen de innovatiedistricten landen.

Inzichten zijn onder andere opgedaan met de Evaluatie van ons campusbeleid (2022). Daaruit blijkt dat de economische impact van de Brabantse campussen op de Brabantse economie groot is (ten aanzien van bedrijven, arbeidsplaatsen, toegevoegde waarde, relatie kennis en onderwijs, etc.) in vergelijking met reguliere bedrijventerreinen en de rest van Nederland. Zonder de inzet van de Provincie (als investeerder, aandeelhouder, aanjager en/of verbinder) zou een deel van de campussen zich niet of minder snel hebben ontwikkeld.

Onze inzet om de Brabantse data-economie te versterken, staat los van de inzet van data t.b.v. ons eigen provinciaal beleid. Met de Uitvoeringsagenda data-economie stimuleren we dat bedrijven en ondernemers de kansen van data en datatechnologie oppakken door hun bedrijfsvoering te verbeteren en nieuwe diensten en producten te ontwikkelen die economische en/of maatschappelijke waarde hebben. Daarbij geldt dat men moet voldoen aan bestaande wetgeving zoals de AVG en nieuwe Europese wetgeving om negatieve maatschappelijke effecten te voorkomen.

Naast de UA data-economie heeft provincie ook een Beleidskader Data Provincie Noord-Brabant 2020-2025 (Waardengedreven digitaal transformeren). We willen data inzetten om beleid effectiever en efficiënter te maken en ook te zorgen voor meer draagvlak en legitimiteit. Ook werken we aan andere vormen van sturing die mogelijk worden door gebruik te maken van data (dat wil niet zeggen dat we enkel sturen op data.) Ons Beleidskader Data heet immers niet voor niets Waardengedreven digitaal transformeren.

"Publieke waarden en onze eigen waarden spelen een grote rol spelen in de transitie die we doormaken. Natuurlijk is de transformatie voor een deel een globale ontwikkeling die niet door ons bepaald wordt. Denk aan bepaalde technologieën die dominant worden. Maar we moeten ons ook goed blijven beseffen dat we voor een ander deel wel degelijk keuzes hebben. Bijvoorbeeld ten aanzien van de vraag hoe we digitale transformatie precies willen inzetten. Altijd staat hierbij het

realiseren van publieke waarde voorop. Daarnaast spelen waarden die we belangrijk vinden een grote rol.

Bijvoorbeeld in de context van beleid en binnen de verschillende rollen die we als provincie spelen. Tenslotte verwijst de term 'waardengedreven' ook nog naar waarden die een rol spelen bij het vinden van antwoorden op belangrijke ethische vraagstukken die samenhangen met de digitale transformatie. Ook dan moeten de waarden die wij zelf hanteren en naleven, richtinggevend te zijn."

Vraag 86

Op pagina 41 geeft u aan dat we op schema lopen waar het om de ontwikkeling van innovatiecoalities betreft. Dit meet u onder andere door het aantal MKB dat ondersteuning krijgt van datacoaches. Hierdoor zou de datamaturiteit in Brabant stijgen. Onze vorige vraag (85a) vindt ook hier aansluiting. Tevens vragen wij ons af in hoeverre het MKB hiermee is gegroeid. Kunt u ons voorzien van een cijfermatig overzicht i.r.t. alle MKB-bedrijven in Noord-Brabant?

Antwoord 86

In Brabant zijn ca. 500.000 MKB-bedrijven gevestigd waarvan het merendeel, zo'n 90%, minder dan 10 werknemers heeft. Onze inzet om de datamaturiteit te laten groeien, richt zich op het stuwende MKB. Onze inschatting is dat het hier om 7.000 tot 10.000 bedrijven gaat. Verder voeren we campagne 'Maak werk van data' gericht op bewustwording. De datacoaches hebben inmiddels 620 adviesgesprekken bij bedrijven in het stuwend MKB gevoerd (september 2023). Bij een meting van 439 deelnemende MKB-bedrijven blijkt de datamaturiteit gemiddeld 2.8 te zijn op een 5 punts schaal. Bij een eerdere meting in 2018 was dat nog 2.5 voor dezelfde doelgroep. We streven naar een gemiddelde data maturiteit in 2024 van 3.5.

Vraag 87

Op pagina 41 geeft u aan "overeenkomsten te hebben gesloten met de Brabantse ontwikkelingsmaatschappij en triple helixorganisaties rondom gezamenlijke programmering;

- met onder andere het ministerie van Defensie en Brainport rondom de ontwikkeling van dual-use technologieën."

Vraag 87a

Welke gezamenlijke programmeringen zijn er nog meer c.q. waar kan PS deze inzien?

Antwoord 87a

Met de BOM en TNO op het gebied van zonne-energie

:(<https://toekomstbehendigbrabant.nl/actueel/nieuws+innovatie+en+sleuteltechnologien/2374275.aspx?t=Brabant-met-strategische-investering-voorop-in-nieuwe-ontwikkelingen-zonne-energie>), met BUas, Breda, Avans, BOM, Rewin rondom gaming

(<https://toekomstbehendigbrabant.nl/actueel/nieuws+innovatie+en+sleuteltechnologien/2425132.aspx?t=BUas-provincie-en-gemeente-investeren-miljoenen-in-game-expertise>), met BOM, Defensie, Brainport op gebied van innovatie-ontwikkeling en dual-use technologie

(<https://brainporteindhoven.com/nl/nieuws/ondertekening-intentieverklaring-defensie>) en intensievere samenwerking tussen Brabantse ontwikkelingsmaatschappijen (BOM, REWIN, Midpoint, Brainport, Agrifood Capital) op gebied van AI, digitalisering, agrifood/plantbased en venture building

((<https://toekomstbehendigbrabant.nl/actueel/nieuws+innovatie+en+sleuteltechnologien/2421615.aspx?t=Nieuwe-samenwerking-tussen-de-vijf-regionale-ontwikkelingsmaatschappijen-in-Brabant>)).

Op het gebied van slimmer werken in de maakindustrie (Innovatiecoalitie Smart Industry 4.0) hebben we met BOM, Agrifood Capital, Brainport Development, Midpoint en REWIN een convenant gesloten. (Link: [Slimmer werken in de maakindustrie moet oplossing bieden voor personeelstekort - Provincie Noord-Brabant](#))

- “een convenant gesloten met gemeente Breda, onderwijsinstellingen en bedrijfsleven rondom de Breda Game Hub;”

Vraag 87b

Kunt u concrete voorbeelden geven waaruit blijkt dat deze samenwerking heeft uitgemondd op het succesvol inzetten van gametechnologie bij maatschappelijke vraagstukken in de regio?

Antwoord 87b

Het convenant uitgewerkt in een programmaplan en business case. Daarover wordt u als Staten later dit jaar geïnformeerd. Het programmaplan is o.a. gebaseerd op succesvolle voorbeelden, bijvoorbeeld in de zorg, waar serious gaming wordt toegepast, zoals pijnbestrijding met virtual reality of hulp bij revalidatie.

Vraag 88

Op pagina 41 geeft u het volgende aan. “Om aan de grote vraag naar arbeid te kunnen voldoen zetten we onder andere extra in op om- en bijscholing van werkenden en werkzoekenden binnen de sectoren zorg en energie bijvoorbeeld via Brabant Leert”

Vraag 88a

Op welke manier wordt nog meer ingezet, naast om- en bijscholing?

Antwoord 88a

In loopbaanadvies- en loopbaanbemiddeling via de LeerWerkloketten die onderdeel zijn van de arbeidsmarktregio's.

Vraag 88b

Is er ook op andere sectoren extra ingezet en zo ja, welke en zo nee, waarom niet?

Antwoord 88b

Brabant Leert (www.brabantleert.nl) is gericht op de volgende transities en sectoren. Transities: gezondheid, energie, circulair, mobiliteit, digitalisering en voedsel en de sectoren: techniek, logistiek, Zorg, IT, Groen, Bouw en Infra, horeca en financiële dienstverlening.

Vraag 88c

Welke andere mogelijkheden zijn er geboden naast via Brabant Leert?

Antwoord 88c

Via de Arbeidsmarktregio's worden maatwerktrajecten vormgegeven. Ook wordt er door het hoger en middelbaar beroepsonderwijs veel nieuw leven lang ontwikkel aanbod vormgegeven en aangeboden.

Vraag 89

Op pagina 41 geeft u tevens aan: “Daarnaast is er aandacht voor het aantrekken en behouden van internationaal talent door bijvoorbeeld de diensten van het Expat Center Brabantbreed uit te rollen.”

Vraag 89a

Op welke manier helpt het ExpatCenter met het behouden van internationaal talent?

Antwoord 89a

Het ExpatCenter biedt naast de one stop shop voor de formaliteiten, ook een LivingIn programma aan dat de internationals en hun gezinnen stimuleert in de participatie en integratie in de samenleving.

Vraag 89b

Wordt er ook met voorwaarden gewerkt (bijvoorbeeld hier komen betekent minimaal x aantal jaar hier verblijven) en zo ja, welke zijn dit en zo nee, waarom niet?

Antwoord 89b

Nee, dit is niet de provinciale rol maar de rol van de bedrijven en het Rijk.

Vraag 89c

Betreft dit alleen kennismigranten en zo nee, welke doelgroepen nog meer en zo ja, waarom?

Antwoord 89c

Het ExpatCenter is er voor kennismigranten. Daarnaast ondersteunen we grenswerkers via GrensinformatiePunten en arbeidsmigranten via de Brabantse Migratie Informatie Punten. Zie: <https://www.brabant.nl/onderwerpen/economie/arbeidsmarkt-en-talent/internationale-arbeidsmarkt>

Vraag 89d

Voor welke sectoren geldt dit?

Antwoord 89d

Dit geldt voor alle sectoren waar internationale medewerkers nodig zijn.

Vraag 89e

Hoe trekt een ExpatCenter internationaal talent aan?

Antwoord 89e

Het ExpatCenter trekt niet zelf werknemers aan, dat doen de bedrijven. Het ExpatCenter is er voor de internationals die in Nederland arriveren.

Vraag 89f

Op welke landen richtten wij ons het meest en waarom?

Antwoord 89f

De Provincie doet niet actief aan het aantrekken van internationaal talent. Wel wordt het meegenomen in landen die bezocht worden voor internationale handel en innovatie.

Vraag 89g

Zijn er nieuwe internationale banden hiermee in zicht en/of zijn/worden die hiermee direct onderhandeld?

Antwoord 89g

Nee, omdat we ons hier niet op richten. Zie vraag 89f

Vraag 89h

Zijn er voorwaarden opgesteld om eerst talent van eigen bodem in te zetten?

Antwoord 89h

Nee, hier gaan bedrijven zelf over. Tevens hebben gemeenten de Rijksopdracht om werkloze werkzoekenden aan het werk te helpen.

Vraag 89i

Hoe wordt de woonvoorziening voor deze internationale talenten geregeld?

Antwoord 89i

M.b.t. expats loopt dit via de bedrijven, het ExpatCenter heeft hierin een voorlichtende rol.

Vraag 90

Pagina 41 bevat ook de volgende tekst. "We hebben ingezet op het stimuleren van kennisinfrastructuurversterking, ondernemerschap en leven lang ontwikkelen via onder meer de Kennispacten voor het MBO en het Hoger Onderwijs". Waarom wordt praktijk VMBO onderwijs hier niet in meegenomen?

Antwoord 90

Het kennispact MBO is het samenwerkingsverband van de Brabantse ROC- instellingen waarin zowel het mbo als het vmbo in is vertegenwoordigd. Praktijkleren en de aandacht daarvoor vormt een onderdeel van het kennispact MBO.

Vraag 91

U geeft op pagina 41 het volgende weer. "Bovendien zetten we met de innovatiecoalitie Smart Industry 4.0 in op het verhogen van de arbeidsproductiviteit, zodat minder personeel nodig is om hetzelfde werk of zelfs meer werk te verzetten. Zodoende hebben de personeelstekorten minder impact op de bedrijfsvoering of doorontwikkeling van bedrijven." Hoe wordt er voorkomen dat er straks geen werk meer is voor degene wie de banen uitvoeren die hiermee worden ingevuld?

Antwoord 91

De digitalisering en robotisering van de arbeidsmarkt leiden tot grote veranderingen en vragen om andere competenties en vaardigheden. Sommige beroepen verdwijnen, maar daar komen vele nieuwe beroepen voor terug. Maar ook dan is er nog steeds sprake in sectoren als de techniek, IT, logistiek, het onderwijs en de zorg van een nijpend personeelstekort. Alleen door het werk slimmer te organiseren of te automatiseren en robotiseren lukt het ons dan hetzelfde werk of meer werk te verzetten <https://nlaic.com/wp-content/uploads/2021/08/White-paper-HR-en-Technologie.pdf>.

Vraag 92

Aan het einde van pagina 41 geeft u aan: “Na de coronaperiode, waarin reizen niet of nauwelijks mogelijk was, zijn de inkomende en uitgaande missies in 2023 van waarde geweest bij het vormen en uitbouwen van internationale netwerken, die relevant zijn voor de innovatie-ecosystemen van Brabant.”

Vraag 92a

Welke missies zijn ingekomen en wat zijn daar de concrete uitkomsten van en welke afspraken zijn hierbij gemaakt?

Antwoord 92a

Onder missies wordt (bij beantwoording) verstaan, reizen waarbij een individueel programma is gemaakt voor de inkomende partij/provincie Noord-Brabant (bestuurlijk of ambtelijk) m.b.t. Economie.

Inkomende bezoeken zijn geweest:

1. Navarra, Spanje – er is kennisoverdracht geweest op het onderwerp European Digital Innovation Hub (EDIH) en op het thema LSH. – Afspraak is gemaakt om elkaar op de hoogte te blijven houden van interessante ontwikkelingen en te kijken naar samenwerkingsmogelijkheden. Innovatie-ecosystemen: digitalisering en LSH.

2. Bezoek Bayerische ambtenaren; Brabant is bekend komen te staan als top innovatieregio met een open manier van werken en met betrouwbare samenwerkingspartner. Afspraak gemaakt om een tegenbezoek te plannen. Innovatie-ecosystemen: digitalisering en LSH, Smart Industrie.

3. Bezoek Minister Hoffmeister- Kraut, van deelstaat Baden-Württemberg: potentiële innovatiepartners zijn aan elkaar voorgesteld om uitvoering te kunnen geven aan de MoU die daags voor dit bezoek werd ondertekent door Nederland en deelstaat Baden-Württemberg. Vervolg gesprekken zijn gevoerd om samenwerkingen concreter te onderzoeken.

Innovatie-ecosystemen: waterstof, smart industry.

4. Bezoek ambtenaren Oost-Vlaanderen het introduceren van Brabantse innovaties op de thema's: Logistiek en LSH.

5. Bezoek Minister Schmidt van deelstaat Saksen, als vervolg hierop zijn we lid geworden van de European Semiconductor Regions Alliance geworden ter versterking van de Europese capaciteit om halfgeleiders en micro-electronica te produceren en daarmee afhankelijkheid van buiten Europa te beperken. Innovatie-ecosystemen: semicon.

6. Bezoek Duitse ziekenhuizen op thema digitalisering, momenteel wordt een concrete samenwerking tussen Care Innovation Center (CIC) en TUM en Fraunhofer verder onderzocht. Innovatie-ecosystemen: digitalisering en LSH.

7. Bezoek Vorarlberg (Oostenrijk); Tijdens deze eerste kennismaking zullen innovaties op de thema's fotonica, circulaire economie, digitalisering in industrie en Life Science and Health worden gepresenteerd. Gezocht zal worden naar concrete linken om op samen te gaan werken.

Vraag 92b

Welke missies zijn uitgegaan en wat zijn daar de concrete uitkomsten van en welke afspraken zijn hierbij gemaakt?

Antwoord 92b

Uitgaande bezoeken zijn geweest:

1. Verkennend missie Zuid-Korea en Vietnam; onderzoek is gedaan naar overeenkomsten qua thema's innovatie niveau voor de Brabant relevante clusters. Afgesproken is om de relatie verder op te bouwen en uit te diepen. Innovatie-ecosystemen: semicon,
2. Bezoek aan ministeries Beieren: als vervolg en verdieping op het inkomende bezoek van Beierse ambtenaren. Innovatie-ecosystemen: digitalisering, LSH, waterstof.
3. BID Japan; staat gepland voor november 2023, Het thema van dit jaar is Sustainable Next GEneration Manufacturing Technologies in Electronics and Photonics qua innovatie-ecosystemen gaat het om Semicon, energy, Automotive en LSH.
4. Sustainable Urban Design Summit Detroit en Urban Dialogues Initiative, we hebben verschillende Brabantse bedrijven en kennisinstellingen gevraagd samen met ons hieraan deel te nemen. Doel hiervan is om kennisuitwisseling te stimuleren en connecties te leggen op het gebied van mobiliteit, design en burgerparticipatie.

Vraag 92c

Welke innovatie-ecosystemen zijn hiermee verbonden en wat kunnen wij daar de komende tijd van terug zien? Gelieve de complete lijst hiervan te voorzien

Antwoord 92c

Met een missie voegen we een stap toe die leidt tot een verbetering of versnelling van een innovatieve ontwikkelingen waar in Brabant aan gewerkt wordt. Het is moeilijk te bepalen wat de inbreng van elke individuele interventie van Brabant is geweest. De Brabantse interventies zijn gericht op een combinatie van kennisuitwisseling, het versterken van het imago van Brabant als top innovatie regio, en open en betrouwbare samenwerkingspartner, het uitbreiden van ons netwerk, het onderzoeken van de precieze technologie waar partijen in Brabant naar op zoek zijn en de juiste match tussen de verschillende partijen.

Vraag 93

Tot slot geeft u op pagina 41 het volgende aan. "Met name in Europees verband zijn we interessante samenwerkingen aangegaan met overheden en bedrijven en hebben we twee succesvolle Brabant Innovation Days (BID) georganiseerd in 2023"

Vraag 93a

Wanneer wordt een BID als succesvol gezien?

Antwoord 93a

Met een BID willen we Brabantse kennisinstellingen en bedrijven in contact brengen met relevante buitenlandse partijen om zo innovatie te stimuleren. We vinden een BID succesvol als hier concrete leads tot innovatiesamenwerking uit volgen voor Brabantse kennisinstellingen en het Brabantse bedrijfsleven.

Vraag 93b

Welke interessante samenwerkingen zijn wij aangegaan en wat is daar de precieze inhoud van?

Antwoord 93b

Met de staatskanzelei van Beieren hebben we dit jaar een samenwerking gehad waarbij Beierse toekomstige leidinggevendenden naar Brabant zijn gekomen en Brabantse collega's een werkbezoek hebben gebracht aan verschillende ministeries in Beieren. Dit is met name interessant omdat we hiermee langs de lijn van de ambtenaren kennis en enthousiasme over de Brabantse manier van samenwerken en onze innovatiemissies in Beieren krijgen. Het imago van Brabant als top innovatieregio en met goede samenwerkingspartners draagt bij aan het opzetten van concrete projecten.

Een ander voorbeeld betreft het Care Innovation Center in West-Brabant (CIC) dat we in contact hebben gebracht met potentiële samenwerkingspartners in Beieren. Dat heeft ertoe geleid dat er momenteel wordt gesproken over een concrete samenwerking tussen CIC en Fraunhofer en TUM.

Vraag 93c

Welke overheden hebben wij aan ons weten te binden en bieden deze verbanden kansen voor ons internationaliseringsbeleid en zo ja, in welk opzicht?

Antwoord 93c

Zie het antwoord bij vraag 93b.

Vraag 93d

In hoeverre is er rekening gehouden met het bewaren van onze soevereiniteit in deze samenwerkingsverbanden c.q. welke voorzorgsmaatregelen zijn er genomen?

Antwoord 93d

Bij deze samenwerking is er geen sprake van dat we enige soevereiniteit overdragen.

Vraag 93 e

Wat hebben deze samenwerkingsverbanden ons concreet oplevert?

Antwoord 93 e

We laten door onze samenwerkingen zien dat wij, als Provincie, een betrouwbare samenwerkingspartner zijn. In het contact benoemen we innovatie partijen en ontwikkelingen in Brabant. Dit positieve imago straalt af op kennisinstellingen en bedrijven in Brabant. Dit gebruiken we om potentiële samenwerkingspartners met elkaar in contact te laten komen. In samenwerkingsverbanden wordt kennis uitgewisseld die bijdraagt aan een betere en snellere innovatieve ontwikkeling waar partijen op dat moment aan werkt.

Vraag 94

Toekomstgericht geeft u aan "Aangezien de meeste uitvoeringsagenda's eind 2023 zullen aflopen wordt er tevens gewerkt aan hernieuwde Uitvoeringsagenda('s) voor de komende bestuursperiode." Wanneer kunnen wij een eerste opzet van deze uitvoeringsagenda inzien en wanneer kan PS hier mede invulling aan geven?

Antwoord 94

De Uitvoeringsagenda zal conform "Sturen met Kaders" met PS gedeeld worden, zodat PS invulling kunnen geven aan haar rol.

Vraag 95

Op pagina 42 vinden wij het volgende. "Brabantse positie op de (RIS) en (RCI) ranglijsten RIS is de Regional Innovation Scoreboard van de Europese Commissie, een gerenommeerde lijst van de

meest innovatieve regio's in Europa (250 regio's in totaal). Onze ambitie is in 2030 minimaal bij de beste 15 regio's te horen. De huidige innovatiepositie (plek 36 in 2021) betekent dat we een uitdaging hebben." In 2023 staan we op plek 25.

Vraag 95a

Wat heeft tussen 2021 en 2023 zich afgespeeld waardoor we 11 plekken omhoog zijn gegaan?

Vraag 95b

De 11 plekken omhoog zijn binnen 2 jaar gerealiseerd. Wanneer komen we aan de grens van ons vermogen?

Vraag 95c

In welk opzicht hebben de ontwikkelingen of het gebrek aan ontwikkeling, van de andere regio's invloed op onze score en op welke manier wordt hier rekening mee gehouden?

Vraag 95d

Aangrenzende regio's scoren hoger dan Brabant in 2023 (Utrecht 15 - Zuid-Holland 17), wat doen zij anders dan Brabant en kunnen we op dit gebied samenwerken/ kennis uitwisselen en zo ja, hoe heeft dit handen en voeten gekregen de afgelopen tijd?

Antwoord 95 in samenhang met antwoord 96.

Met het oog op het nieuwe uitvoeringsprogramma wordt er een nadere analyse gemaakt van de verschillen tussen de scores van Brabant in 2021 en 2023, in vergelijking met die van de andere regio's. Zoals u al aangeeft zijn de RIS-scores relatief, m.a.w. ze zijn het resultaat van beleid en ontwikkelingen in alle regio's (95c). Een eerste analyse leert dat diverse Nederlandse provincies een grotere sprong op de ranglijst hebben gemaakt dan Brabant. Waarmee wordt geïllustreerd dat we nog niet per se aan de grens van ons vermogen zitten (95c). De overall stijging van de Nederlandse provincies kan mede het gevolg zijn van ontwikkelingen en beleid op nationaal niveau, aangezien een deel van de criteria nationaal worden gemeten. Er zijn nogal wat verschillen tussen de Europese landen in hun reactie op corona en andere internationale ontwikkelingen, bijv. in de ondersteuning van bedrijven (95a en b).

Als gevolg van het verschil in publieke R&D scoort Brabant ten opzichte van Utrecht (zeer grote universiteit in kleine provincie) en Zuid-Holland (3 universiteiten) met name lager op criteria die zijn gerelateerd aan wetenschappelijke publicaties (95d). Ook scoort Brabant fors lager dan die provincies op het aantal IT-specialisten. Ten aanzien van samenwerking wordt opgemerkt dat het karakter van de Brabantse economie heel anders is dan dat van Utrecht (meer industrieel vs. meer op diensten) en alleen op onderdelen meer is vergelijkbaar met Zuid-Holland (logistiek, chemie). De provincies werken op verschillende manieren met elkaar samen en wisselen kennis uit. Nadere bestudering van de RIS-gegevens kan leiden tot aanvullende samenwerking en kennisuitwisseling.

Vraag 96

Op pagina 42 staat het volgende. RCI is de Regional Competitiveness Index, eveneens van de Europese Commissie. Deze index meet het concurrentievermogen van alle Europese regio's, bijvoorbeeld op het gebied van infrastructuur en opleidingen. Brabant scoort hoog op opleidingsniveau en technologisch niveau. Huidige positie: 20 (2019)."

Vraag 96a

In 2022 staat Brabant op plaats 4/ 234. Wat is het voordeel van de hoge score op deze ranglijst?

Vraag 96b

Wat is het nadeel van een lage(re) score op deze ranglijst?

Antwoord 96

Het is belangrijk de economische KPI's in de Burap in samenhang te bezien. Samen weerspiegelen ze onze inzet voor een innovatieve en internationaal concurrerende economie die bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven en daarmee aan de brede welvaart van de Brabantse bevolking. Elk van de KPI's is bovendien een samengesteld geheel van nationaal en regionaal beleid. Denk aan de lage scores van Brabant op publieke R&D.

De concurrentiekracht (aantrekkingskracht) die het hier betreft heeft betrekking op bedrijven en kennisinstellingen en op talent. Daar is sprake van een grote (inter)nationale concurrentie. Als het ondernemersklimaat voor bedrijven en het woon-, werk- en leefklimaat voor werkenden niet aantrekkelijk zijn, kiezen zij voor andere regio's en verliezen wij op termijn aan (brede) welvaart. Met een hoge score behouden we bedrijven (denk aan startups) en talent voor onze regio en trekken we die aan van buiten.

Het antwoord op vraag 96b is logischerwijze het spiegelbeeld. Op het gebied van talent leidt een (veel) lage(re) score tot een lagere aantrekkingskracht of zelfs een zgn. braindrain. Bedrijven verplaatsen activiteiten naar elders resp. kiezen niet voor Brabant maar voor een andere regio.

Vraag 97

Tevens op pagina 42. "Wat gaan we daarvoor doen?"

- a. Grondstofverbruik In 2030 is 50% van ons primaire grondstofverbruik verminderd."

Vraag 97a

Welke manier is bedacht om dit bewerkstelligen?

Antwoord 97a

Kort: Via de uitvoeringsprogramma's die hiervoor op Rijksniveau en binnen onze provincie in uitvoering zijn en voor de nieuwe bestuursperiode zullen worden opgesteld.

Lang: Op Rijksniveau is hiervoor een Het Rijks brede programma Circulaire Economie 2050 (2016) opgesteld en afspraken vastgelegd in het Grondstoffenakkoord (2017). Het nieuwe Uitvoeringsprogramma 2023-2030 dat in februari dit jaar is gepresenteerd beschrijft de stappen hoe tot deze richtinggevende reductiedoelstelling te komen.

Binnen onze provincie is de afgelopen bestuursperiode het uitvoeringsprogramma circulaire economie 2019-2023 in uitvoering die inzet op uitvoering op de vijf transitielijnen zoals die in het nationaal programma zijn opgenomen.

Vraag 97b

Wat wordt verstaan onder Primair Grondstofverbruik, welke grondstoffen?

Antwoord 97b

Onder primaire abiotische grondstoffen worden verstaan: metalen, mineralen en fossiele grondstoffen (olie en gas). Binnen de circulaire economie zal lineair verbruik van deze grondstoffen moeten worden gereduceerd en circulair gebruik worden bevorderd.

Vraag 97c

Wat is ons grondstofverbruik hedendag en wat was het in de voorgaande 10 jaar?

Antwoord 97c

De provincie heeft in 2020 eenmalig een grondstoffenstroom analyse laten uitvoeren door Haskoning. Het rapport geeft een indicatie van het grondstoffengebruik van bedrijven, organisaties en consumenten in 2019 waarbij uitgekomen wordt op een waarde van 98MTon aan grondstoffen en

materialen gebruik. Het meten van grondstoffenverbruik is echter zeer complex. Wil je vergelijkingen maken tussen jaren en tussen provincies dan is het van groot belang dat er op een eenduidige manier gemeten wordt. De provincie heeft ervoor gekozen om geen eigen monitoringssysteem te ontwikkelen maar mee te gaan met de ontwikkelingen die op dit vlak plaats vinden op Rijksniveau. Hier wordt gewerkt aan een monitoringssysteem dat jaarlijks data moet genereren ten behoeve van de integrale Circulaire Economie Rapportage (ICER). Uit dit landelijke systeem is ook data per provincie te genereren. In februari dit jaar is de eerste ICER rapportage gepubliceerd. Op basis van dit in ontwikkeling zijnde monitoringssysteem is het grondstoffengebruik tussen 2015 en 2020 gelijk gebleven. De onzekerheidsmarge in de meetmethode is nog dusdanig groot dat geen conclusies getrokken kunnen worden over de effecten van de inzet op circulaire economie. Komend jaar wordt door Rijk en provincies gewerkt aan het optimaliseren van het monitoringssysteem.

Vraag 97d

Welke negatieve gevolgen gaat deze ambitie hebben op de inwoners en de bedrijven van Noord-Brabant?

Antwoord 97d

De transitie naar een circulaire economie vraagt inspanningen om anders te denken over en omgaan met grondstoffen en materialen. Bedrijven dienen op basis van Europese regelgeving meer te gaan meten en rapporteren rondom grondstof verbruik en impact van grondstoffenverbruik op het milieu, met name CO2 impact. Ook zullen bedrijven kritisch naar hun businessmodel moeten kijken of deze toekomstbestendig is. Aan consumenten zal gevraagd worden nog bewuster om te gaan met materialen producten en deze na gebruik, lees afvalfase, zo goed mogelijk gescheiden aan te leveren zodat materialen kunnen worden hergebruikt. Repareren in plaats van nieuwe kopen wordt gestimuleerd en mogelijk gemaakt. Dit om grondstoffenbeschikbaarheid te borgen, onafhankelijker te worden van andere landen en onze milieu klimaatdoelstellingen te halen.

Vraag 97 e

Op welke manier is dit percentage (50%) tot stand gekomen?

Antwoord 97 e

50% reductie is een richtinggevende tussendoelstelling die voortkomt uit het grondstoffenakkoord en is opgenomen in het Rijksbrede programma Circulaire economie 2050. De provincie Noord-Brabant heeft zich net als alle andere provincies, gemeenten en Waterschappen via het ondertekenen van het grondstoffenakkoord geconformeerd aan deze richtinggevende doelstelling.

- b. "85 maakindustrie bedrijven binnen ecosysteem Smart Industrie HubZuid geïnformeerd en gefaciliteerd op weg naar circulaire bedrijfsvoering."

Vraag 97f

Op welke wijze worden deze gefaciliteerd?

Antwoord 97f

"Binnen SIHubZuid het platform Circular Value Center (CVC) opgericht. Binnen dit platform wordt informatie rondom circulariteit in de industrie uitgewisseld, tools ontwikkeld en verbindingen met onderwijs- en kennisinstellingen en het nationaal programma circulaire Maakindustrie gemaakt. Vanuit de deelnemende ontwikkelmaatschappijen binnen het CVC wordt ondersteuning geboden op gebied van projectontwikkeling en begeleiding. Tevens worden er vanuit het versnellingsprogramma Circular Value Center Fast forward concrete ketenprojecten opgezet die tot doel hebben om tot grondstoffenreductie binnen ketens van toeleveranciers in de maakindustrie te komen.

- c. "Binnen SIHubZuid het platform Circular Value Center opgericht. Met Stakeholders proces rondom ketenprojecten gestart. 4 ketenprojecten in voorbereiding."

Vraag 97g

Welke ketenprojecten zijn in voorbereiding?

Antwoord 97g

Betreffen ketenprojecten met 25 (internationale)bedrijven rondom reductie van hoogwaardig kunststoffolie en verpakkingsmaterialen in de hightech industrie, remanufacturing van hightech onderdelen ten behoeve van distributiesystemen. Kennis uit deze ketenprojecten wordt gedeeld met de partners binnen het CVC en leidt tot specifieke clustersamenwerking.

Vraag 97h

Welke ketenprojecten voorziet het college in de toekomst en op welke wijze zou Provincie Noord-Brabant hieraan bijdragen?

Antwoord 97h

We zetten het succesvolle CVC fast forward programma graag voort. Ketenprojecten komen voort uit vraagstukken uit de maakindustrie en worden opgehaald via het CVC en de deelnemende partners. Vraagstukken waar volgende ketenprojecten op kunnen worden ingezet zijn repair, remanufacturing en redesign. Met de kennispartners wordt gewerkt aan een living lab waar deze vraagstukken nader uitgewerkt kunnen met o.a. studenten.

- d. "2025 Reststromen worden beter benut en leidt tot minder voedselverspilling, stimuleert de eiwittransitie."

Vraag 97i

In een artikel van het Brabants Dagblad d.d. 26-09-20233. waarschuwt Ceel Elemans voor te veel overheidsbemoeienis betreffende de eiwittransitie, dat het belangrijk is om onze verdere verwachtingen te temperen, daar hier tientallen jaren overheen gaan.

In hoeverre is de ambitie zoals gesteld in de rapportage, om in 2025 de eiwittransitie te hebben gestimuleerd, reëel, is dit getoetst en zo ja, hoe?

Antwoord 97i

We stellen vast dat in Brabant de gehele agroketen aanwezig, van teelten via verwerking tot retail. door te stimuleren dat reststromen worden benut voor het produceren van eiwitten en eiwittransitie bieden we nieuwe kansen voor Brabantse bedrijven en de economie.

In April 2022 is door Gedeputeerde Staten de Innovatiecoalitie Toekomstbestendig Ecosysteem Eiwittransitie Brabant aangenomen.

Binnen Brabant is het aantal instellingen (fieldlabs) en bedrijven dat zich bezighoudt met procestechnologieën en innovaties in de voedselproductie sterk groeiend. De markt voor ingrediënten uit gewassen, (plantaardige) reststromen, mycoproteïnen etc. is booming. Inzetten op verdere ontwikkeling van deze technologieën binnen Brabant, versterkt onze voedselindustrie en bevordert de aantrekkingskracht van nieuwe spelers met nieuwe producten en nieuwe markten (startups, scale-ups, bedrijven van buiten de provincie en Nederland) met daaruit voortkomend een groei van arbeidsplaatsen als belangrijke factor.

Fieldlabs zoals Delta Agrifood Business, Food Tech Brainport en Side Stream Innovation i.o. spelen een belangrijke rol om kennis rond procestechnologie samen te brengen. Bedrijven zoals Royal Cosun met hun locatie Inicio en Bodec in Helmond dragen bij aan de verdere opschaling en commercialisering. Vanuit de Innovatiecoalitie werken we momenteel samen met de BOM en REWIN toe naar een integrale samenwerking tussen de partners wat leidt tot een cluster met een optimaal pakket aan R&D-diensten, waarmee we flexibel kunnen inspelen op (toekomstige) ontwikkelingen en trends uit de markt. Met behulp van zaken zoals business development, communicatie en promotie,

actieve startup en MKB-benadering, vestigingsbeleid werken we aan een krachtig Brabants ecosysteem.

Vraag 97j

De afzet van plantaardige vleesvervangers vallen niet alleen enorm tegen, de reststromen van deze vleesvervangers zijn daarnaast momenteel veel minder efficiënt dan de gangbare reststromen. Bedrijven trachten daar nu wel een weg in te vinden, echter is de vraag of onze Provincie daar op dit moment de focus op moet leggen.

1. Hoeveel bedrijven werken hier aan?
2. Hoeveel geld van de Provincie is hier mee gemoeid?
3. Wat zijn de kosten en baten van deze investeringen?

Antwoord 97j

1. Dat is lastig precies aan te geven, omdat bedrijven in de gehele keten zich bezig houden met dit onderwerp en ook steeds meer bedrijven gericht op producten van dierlijke eiwitten zich mede richten op producten van plantaardige eiwitten. Ook grote vooraanstaande bedrijven als Cosun/Duynie, Peel pioniers en Schouten zijn bezig met het verwaarden van reststromen naar onder meer eiwitten. Bij FTB gebeurt dit ook, zoals bij BODEC. Ook Vion (ME-AT the alternative) en de van Loon groep richten zich inmiddels ook op plantaardige eiwitten. Daarnaast zijn er diverse kleinere bedrijven (zoals Globe Milk en Vega Insiders), onder meer gevestigd in het DAB. In Brabant gaat het om meer dan 50 bedrijven.
2. Ook dat is lastig precies aan te geven omdat onze middelen niet exact te labelen zijn aan alleen eiwittransitie. Via de Regiodeal hebben we bijvoorbeeld bijgedragen aan de Circular Food Centrum van de Stichting Samen tegen Voedselverspilling. Onze bijdrage bedraagt ca 400.000 euro, maar hier gaat het slechts deels over eiwittransitie. Daarnaast wordt er gewerkt aan een Innovatiecoalitie gericht op voedselverwerkende technologie en maakindustrie die - tevens - kan worden ingezet op eiwittransitie. Deze IC behelst ca 1,5milj euro, maar deze is dus ook niet uitsluitend gericht op eiwittransitie. Als provincie dragen we ook bij aan de Nationale Bean Deal (versnelling van eiwittransitie en dan met name voor vlinderbloemige gewassen: veldboon én lupine). We hebben hier afgelopen jaar €7.500,- aan bijgedragen en voor 2023 en 2024 is hiervoor in totaal € 4.000,- gereserveerd.
3. De baten van deze investering zijn: het versterken van onze voedselindustrie en het bevorderen van de aantrekkingskracht van nieuwe bedrijven met nieuwe producten en nieuwe markten. (Daarnaast zijn het verminderen van de footprint door het verwaarden van reststromen, de bijdrage aan klimaatdoelstellingen, het verbeteren van de biodiversiteit en bodemverbetering achterliggende gedachten om bij te dragen aan eiwittransitie.) De verdere opschaling en commercialisering dient door de markt zelf te worden opgepakt.

Focus provincie:

Vanuit het procestechnologie-cluster (ecosysteem) is onlangs een JTF-subsidieaanvraag voor inrichting van een fermentatie-opchalingslocatie bij Delta Agrifood Business in Bergen op Zoom, ingediend. Deze week is een Interreg-aanvraag ingediend waarbinnen bedrijven de mogelijkheid wordt geboden om opdrachten voor verdere opschaling van hun ontwikkelingen uit te voeren. Opdrachten vanuit Brabantse bedrijven zullen landen binnen de fieldlabs in het Brabantse procestechnologie-cluster.

We blijven aansluiten bij Europese fondsen, maar leggen ook contact met andere investeringsfondsen gericht op de ontwikkeling van verduurzaming van de voedselketen en de biobased, circulaire economie.

Vraag 98

Op pagina 43 rapporteert u het volgende. “Hiermee dragen we ook bij aan de gezondheidsindicator. We ondersteunen het project Brabant Connected Health met als doel om de communicatie binnen en tussen de zorgorganisaties en met de patiënt te verbeteren en via de Brabantring versterken we de infrastructuur die nodig is om veilig en snel te kunnen communiceren tussen patiënt en zorg.”

- a. Op de website van BrabantRing4. geeft gedeputeerde Van Gruijthuijsen het volgende aan over BrabantRing “Daarom is het een belangrijke voorwaarde voor toekomstige economische groei en maatschappelijke vooruitgang.”

De maatschappelijke vooruitgang is juist een punt van zorg.

Vraag 98a

Op welke manier wordt ervoor gezorgd dat de data-economie geen spreadsheet denken wordt en dat de menselijke maat voor Brabanders wordt bewaakt? Met de menselijke maat bedoelen we hierbij: wat betekent dit beleid nou voor de individu, voor gemiddelde Brabander. Iets wat op papier (data) heel mooi past, kan qua impact op het leven van een persoon niet altijd positief uitpakken of mogelijk zijn. Op welke manier wordt hier rekening mee gehouden?

Vraag 98b

Hoe worden uitzonderingsgevallen beoordeeld?

- b. Met betrekking tot Brabant Connected Health en de Brabantse patiënten.

Vraag 98c

Op welke manier is er rekening gehouden met persoonlijk contact in de zorg met de ontwikkeling van Brabant Connected Health?

Vraag 98d

Hoeveel persoonlijk contact is wenselijk volgens deze berekeningen/afwegingen?

Vraag 98 e

Welke zorgcentra in de wijken zijn de afgelopen 5 jaar gesloten en door welke redenen?

Vraag 98f

Hoeveel zorgcentra verwacht u te (kunnen) sluiten door meer technologische “hoogstandjes”?

Vraag 98g

Op welke wijzer behoudt u toegankelijke zorg?

Vraag 98h

Krijgen zorgverleners meer administratie er bij met deze ontwikkeling en zo ja, hoeveel?

Antwoord 98

Deze projecten zijn bedoeld om uitdagingen in de zorg door vergrijzing en personeelstekort te helpen oplossen. Door de inzet van Data en het efficiënt en effectief inzetten van data technologie kan er beter worden samengewerkt tussen zorgorganisaties onderling en tussen zorgorganisaties en de patiënt, kunnen mensen thuis de noodzakelijke zorg krijgen, kan er meer gedaan worden aan preventie en kan eerder ingespeeld worden op eventuele teruglopende gezondheid. Zie ook antwoord onder 85e. Wij sluiten zelf geen zorgcentra en hebben ook geen inzicht in het aantal zorgcentra dat is gesloten in de afgelopen 5 jaar.

Vraag 99

Op pagina 44 staan er twee verwijzingen (*) naar de volgende uitleg. "In 2022 worden met BOM en Braventure afspraken gemaakt over de activiteiten die nodig zijn om de doelstelling (2025; 10% t.o.v. 2020) te realiseren. Hiertoe wordt een jaarlijkse monitor ontwikkeld waarin de voortgang te volgen is." Waar kan PS de jaarlijkse monitor vinden?

Antwoord 99

Deze voortgang wordt jaarlijkse gemonitord middels de Jaarrekening.

Vraag 100

Op pagina 45 geeft u aan het volgende te hebben gefaciliteerd betreffende de "om- en bijscholing en het aanleren van vaardigheden middels loopbaanadviezen ten behoeve van de economie van morgen." "Samenwerking op ontwikkelen van kennis via Kennispact MBOHBO-WO Kennispact mbo/hbo". Waarom is het praktijk VMBO onderwijs hier niet in meegenomen en is het mogelijk dit alsnog te doen?

Antwoord 100

Het kennispact MBO is het samenwerkingsverband van de Brabantse ROC- instellingen waarin zowel het mbo als het vmbo in is vertegenwoordigd. Praktijkleren en de aandacht daarvoor vormt een onderdeel van het kennispact MBO.

Vraag 101

Pagina 46 begint met een rood stoplicht met als uitleg "De verwachting is dat het aantal gelanden projecten (= bedrijven die zich in Brabant hebben gevestigd of zijn uitgebreid met betrokkenheid van BOM) dit jaar niet behaald zal worden. De stand van eind juni 2023 is dat er 4 in Brabant gelande bedrijven zijn. Dit houdt concreet in dat het aantal nieuwe vestigingen en uitbreidingen lager zal zijn dan verwacht. Een gebrek aan ruimte, onmogelijkheid om aan te sluiten op het energienetwerk en de moeilijkheid om nieuwe vergunningen te krijgen speelt hierin een grote rol."

Vraag 101a

De gelanden projecten worden dit jaar niet behaald door onder andere de geschorste vergunningverlening. Ook geeft dit overzicht de komende 2 jaren geen vooruitgang weer. Wanneer wordt Brabant van slot te gehaald, zodat de vergunningverlening wederom nieuw leven in geblazen wordt?

Antwoord 101a

Hier kunnen we op dit moment geen uitspraak over doen.

Vraag 101b

Welke bedrijven staan in de wachtrij voor een vergunning? Gelieve een compleet overzicht te vertrekken.

Antwoord 101b

Er is geen lijst die inzichtelijk maakt welke bedrijven op een wachtlijst staan.

Vraag 102

Op pagina 46 is ook een oranje stoplicht weergegeven met de volgende uitleg. "Een evaluatie op de BID's heeft tot de conclusie geleid dat een BID niet overal tot gewenste resultaten heeft geleid. Omdat we kritisch zijn op onze eigen inzet, is besloten om BID's te organiseren daar waar ze wel succesvol

zijn gebleken. Op dit moment leidt dat concreet tot 2 BID's in 2023 in plaats van de geïndiceerde 4. Bij het herijken van het IZ beleid bekijken we of de streefwaarde aangepast moet worden. We zien dat op de juiste plek een BID veel op kan leveren, daarom wordt voor de toekomst gekeken op welke andere plekken dit succesvol kan worden georganiseerd.”

Vraag 102a

Welke BID's zijn succesvol gebleken en waaraan is dat af te lezen?

Antwoord 102a

In Japan, zie hiervoor het antwoord op vraag 93a.

Vraag 102b

BID's vinden voornamelijk plaats in de VS, Japan, China, EU en Israël⁵. In de Burap I. is China in dat lijstje weg gelaten. Aangezien het internationaliseringsbeleid momenteel wordt ontwikkeld en het aantal BID's die leidt tot nieuwe contracten/ contracten kennisinstellingen en bedrijven niet groeiend is de komende jaren, maar zelfs naar beneden afgesteld wordt, kan PS dan concluderen dat de ontwikkeling van het internationaliseringsbeleid meer tijd en expertise kan gebruiken?

Antwoord 102b

Nee, deze conclusie kan niet getrokken worden.

Vraag 102c

Daarop aansluitend; is het voordelig om banden te verbreken met landen/ provincies welke in het onderhouden meer zorgen dan baten opleveren, zodat er meer focus kan worden gelegd op het bouwen van nieuwe relaties en het vasthouden aan de wél werkende BID's als wordt aangegeven als voornemen in de Burap II? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 102c

Deze conclusie kan niet gemaakt worden, omdat er veel factoren van belang zijn. Het verbreken van banden is zelden voordelig. Ook het opbouwen van relaties kost tijd en inspanning en de opbrengst hangt af van verschillende aspecten zoals het land, de cultuur en de individuele mensen waar we mee samenwerken.

Vraag 103

Op pagina 38 geeft u het volgende aan omtrent ontwikkelingen en onzekerheden. “I.v.m. afhankelijkheid derden geldt voor subsidiebeschikkingen m.b.t. MKB, Innovatiecoalities, campussen, Talentontwikkeling en DataEconomie dat het onzeker is of (alle) subsidiebeschikkingen nog in 2023 gerealiseerd kunnen worden of dat deze doorschuiven naar begin 2024.”

Vraag 103a

Wat voor gevolgen heeft dit voor het MKB, Innovatiecoalities, campussen, Talentontwikkeling en DataEconomie?

Antwoord 103a

Het gevolg kan zijn (nog onzeker) dat de subsidiebeschikkingen aan de diverse subsidieontvangers begin 2024 worden afgegeven in plaats van (zoals verwacht) eind 2023. Dit heeft dus vooral consequenties voor de lastneming voor de provincie in 2023. We geven bij burap II aan dat dit een onzekerheid betreft, die bij de slotwijziging nog kan leiden tot begrotingswijziging (omdat lasten doorschuiven van 2023 naar 2024).

Vraag 103b

In hoeverre is de Provincie hiervoor verantwoordelijk en/of kan zij verantwoordelijk voor worden gehouden?

Antwoord 103b

Zie antwoord 103a. Er is geen sprake van verantwoordelijkheid /verantwoordelijk worden gehouden, provincie houdt zich aan afdoeningstermijnen van subsidieaanvragen. Gaat over in welk jaar de financiële last genomen moet worden.

Vraag 103c

Welke voorzorgsmaatregelen zijn getroffen om deze onwenselijkheden in de toekomst te voorkomen?

Antwoord 103c

Er wordt altijd geprobeerd om op basis van realistisch ramen de lasten per jaar zo goed mogelijk te ramen en daar onze ramingen op aan te passen/ af te stemmen.

Nagekomen vragen fractie 50PLUS Brabant

Statenvoorstel

Vraag 104

Blz. 2: bij hoofdstuk Voorstel. Waar is punt 2 gebleven. Men gaat van 1 naar 3, 4 en 5.

Antwoord 104

Dit betreft een slordigheid. Inmiddels is een aangepaste versie van zowel Statenvoorstel, als Ontwerpbesluit gepubliceerd.

Vraag 105

Blz. 4: deze Burap praat over 16 voorstellen. In aanvang wordt bij de samenvatting blz. 1 gesproken over 17 voorstellen. Graag uitleg

Antwoord 105

Dit betreft wederom een slordigheid. Er had consistent moeten staan zeventien in plaats van zestien. In de aangepaste versie van het Statenvoorstel is deze correctie doorgevoerd.

Vraag 106

Blz. 5: welke gemeente heeft het predicaat “voldoet niet?”

Antwoord 106

Antwoord volgt

Vraag 107

Blz. 10: wat is de status quo van de RE(K)S in Brabant?

Antwoord 107

Vanwege de nog voortdurende congestie op het net van TenneT, lijken de in beeld zijnde maatwerkoplossingen nog niet mogelijk. Wel wordt, in het kader van de Taskforce Netschaarste, bezien of rechtstreekse aansluiting van een zon- of windpark op een zogenaamde Energyhub (een bedrijventerrein waar lokale vraag en aanbod van energie op elkaar is afgestemd) een bijdrage kan leveren aan de realisatie van een dergelijke Energyhub. Echter, ook hier zal daadwerkelijke realisatie op de korte termijn niet aan de orde zijn.

Vraag 108

Blz. 14: In hoeveel gemeentes is het project Automaatje besproken door GS?

Antwoord 108

De ambtelijke organisatie heeft voortdurend overleg met gemeenten en vervoerders. Daarin wordt steeds de aandacht gevestigd op het bestaan van ‘Automaatje’. Over de actuele stand van zaken zijn de Staten geïnformeerd via de [voortgangsrapportage gedeelde mobiliteit](#).

De provincie biedt hulp bij de opstart van allerlei vormen van vrijwilligersvervoer waaronder ook ANWB AutoMaatje. ANWB AutoMaatje rijdt nu in 27 van de 56 Brabantse gemeente en de provincie heeft geholpen bij de opstart van 5 initiatieven. Een aantal initiatieven was al eerder opgestart en niet alles loopt via gemeenten en de provincie. Daarnaast lopen er ook diverse projecten met dorpsbussen en dorpsauto's waar de provincie bij betrokken is. De komende jaren wordt deze aanpak doorgezet.

Programma 1 Bestuur en veiligheid

Vraag 109

Blz. 8: Wat is het verschil in rekenmethode tussen de GGD Lgeg en de RIVM?

Antwoord 109

De GGD en het RIVM gebruiken dezelfde rekenmethode en data om de Levensverwachting in als Goed Ervaren Gezondheid (LGEg) te bepalen. De meetmethode is veranderd tussen 2016 en 2020 veranderd. Daarom hanteren we de gegevens van 2020 als startpunt. Daarmee berekenen we of de ambitie van drie gezonde levensjaren erbij voor iedere Brabander in 2030 wordt gehaald.

Vraag 110

Wat zijn de redenen geweest dat de BOF2 geen investeerders kon aantrekken?

Antwoord 110

De meeste potentiële investeerders geven aan dat het risico van investeringen in dit type bedrijven te groot is en het rendement dat er tegenover staat te laag. Daarnaast wordt ook aangegeven dat het niet binnen hun mandaat past. Vooral banken, verzekeraars en pensioenfondsen werken met zeer strakke kaders, die niet passend zijn voor een breed maatschappelijk en innovatief fonds. Een ander naar voren gebracht argument is dat ons doelgebied te klein is. Voor grote partijen, waar wij ons op hebben gericht is het werkgebied van Noord-Brabant te klein.

Vraag 111

Wat is de status quo van de Brabantse monitor gezondheid?

Antwoord 111

De monitor is vanaf 1 november openbaar toegankelijk via de [pagina gezondheid op de website van de provincie](#).

Vraag 112

Blz. 10: Bij welke experimenten zijn burgers betrokken bij geplande beleidsvormige processen?

Antwoord 112

Antwoord volgt.

Vraag 113

Blz. 13: Wat zijn de kosten van de GOL tot nu toe? Wat was het oorspronkelijke budget?

Antwoord 113

Oorspronkelijk (prijspeil 2016): totale projectkosten €100 miljoen. Provinciaal aandeel hierin was 32 mln. (plus apart € 8,9 mln. Snelfietsroute)

Aanpassing maart 2020 (prijspeil 2020) naar € 117 mln.: van de toename van € 17 mln. is het provinciale aandeel € 7,49 mln.

Begrotingsbehandeling 2022: € 19,9 mln. gereserveerd op stelpost tlv knelpuntenbuffer (algemene middelen) t.b.v. GOL.

t/m 2022 is € 7,5 mln. gerealiseerd van het provinciale aandeel in GOL

Vraag 114

Blz. 18: Wat is de status quo van het onderzoek van grondwateronttrekking van andere dan drinkwaterbedrijven en grote industrie?

Antwoord 114

Indien bedoeld wordt wat de stand van zaken is ten aanzien van de mogelijke verbreding van de grondwaterheffing: Daar wordt in samenwerking met de waterschappen onderzoek naar gedaan. Naar verwachting worden de Staten over dit onderwerp in het voorjaar 2024 nader geïnformeerd. Alle kleinere grondwateronttrekkingen, anders dan drinkwaterwinningen en grote industrie (zijnde de winningen van > 150.000 m3 per jaar), zijn bevoegdheid van de waterschappen.

Vraag 115

Blz. 28: Welke gemeentes doen mee met de SLA? En welke concrete activiteiten hebben die gemeentes tot nu toe uitgevoerd?

Antwoord 115

Op de website van het Schone Lucht Akkoord staat een overzicht van alle deelnemende gemeenten. (<https://www.schoneluchtakkoord.nl/schone-lucht-akkoord/deelnemers/>)

Op dezelfde website is een dashboard te vinden waarin alle SLA maatregelen zijn opgenomen. Deze zijn per thema, per provincie en ook per gemeente in te zien (<https://www.schoneluchtakkoord.nl/monitoring-sla/dashboard/>)

Vraag 116

Blz. 82: Brabant heeft een ziekteverzuim van 5,62%. Wat zijn de percentages van de andere provincies?

Antwoord 116

Antwoord volgt.